

© Copyright 2011 Uitgeverij Lambo bv Arnhem

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, digitaal door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dansen in de middeleeuwen

Op het winterzonnewende feest, de Kalendae Januariæ, eerde men, in navolging van de oude Germaanse en Romeinse riten, de terugkomst van de zon na de langste nacht (21 december). Mannen dansten verkleed als vrouwen of vermomden zich met dierenmaskers, vrouwen dansten in mannenkleding. Ondanks de verboden van de kerk bleven deze dansen bestaan, totdat de kerk zich er maar bij neerlegde en de dansen integreerde in haar eigen feesten. Het winterzonnewende feest veranderde in het kerstfeest.

In navolging van de pestepidemieën kwamen de zogenaamde dodendansen op, uitgevoerd op kerkhoven om te waarschuwen tegen een zinloos leven. In ware dansmanies, hysterische dansdriften, probeerden mensen zich te weren tegen de rampen die over hen heen kwamen en waartegen zij zich machteloos voelden.

De moraal van de Kerk werd niet altijd kritiekloos aanvaard wat blijkt uit de vervolging van Waldenzen en Albigenzen in Zuid-Frankrijk. Hun toneelstukken verbeeldde het leven van Christus en de heiligen, maar de deugdelijke mens stond voortaan centraal in de verhalen. Dat de kerk niet in alle opzichten de samenleving in haar macht had, blijkt met name in de dans. Daarin kwam vooral het agrarische karakter van de samenleving bovendrijven met geloof in magische krachten; in volksdansen en later in gezelschapsdansen en hofdansen was een belangrijke plaats ingeruimd voor de zogenaamde vruchtbaarheidsdansen. Men danste ter bevordering van de vruchtbaarheid van akkers en gewas, of om een rijk nageslacht te verkrijgen. Zo werden rond Pasen (het begin van de lente) rondedansen gedaan rondom een fallus- of vruchtbaarheidssymbool, zoals de meiboom.

Dansnotatie

Voor het aangeven van danspassen gebruikten dansmeesters een lettercodering die onder het betreffende stukje van de muzieknotatie werd geplaatst. Deze letters waren de beginletters van de namen die de passen droegen. Zo stond de –s- voor 'simple', een enkelvoudige pas en de –r- voor 'reprise', een herhaling van een pas. De –R- was een 'Révérence', oftewel een buiging.